

Κυρήνης κτίσις ἐν χρόνοις φέρεται μνημονευομένοις ; τὸ δὲ 56, μαντεῖον οὐδεὶς μέμνηται ἐπὶ Θαλάττῃ ποτέ ὑπαίρξαν. Τί γὰρ, εἰ μηδεὶς μὲν ἴσσορῆ, ἐκ δὲ τῶν τεκμηρίων ἐξ ὧν εἰκάζομεν παραλίον ποτε τὸν τόπον γενέσθαι, οἱ τε διληφῖνες ἀνετέθησαν, καὶ ἡ ἐπιγραφή ἐγένετο ὑπὸ Κυρηναίων Θεωρῶν ; Συγχωρήσας δὲ τῷ μετεωρισμῷ τοῦ ἐδάφους συμμετεωρισθεῖσαν καὶ τὴν Θαλάτταν ἐπικλύσαι τοὺς μέχρι τοῦ μαντείου τόπους, πλεον τῶν 57. τρισχιλίων σταδίων ἀπὸ Θαλάττης διέχοντας, οὐ συγχωρεῖ τὸν μέχρι τοσούτου μετεωρισμὸν, ὥστε καὶ τὴν Φάρον ὅλην καλυφθῆναι, καὶ τὰ πολλὰ τῆς Αἰγύπτου ὥσπερ οὐχ ἰκανοῦ ὄντος τοῦ τοσούτου ὕψους καὶ ταῦτα ἐπικλύσαι. Φήσας δὲ, εἶπερ ἐπεπλήρωτο ἐπὶ τοσοῦτον ἢ καθ' ἡμᾶς Θαλάττα πρὶν τὸ ἔκρηγμα τὸ κατὰ τὰς σήλας γενέσθαι, ἐφ' ὅσον εἶρηκεν ὁ Ἐρατοσθένης, χρῆναι καὶ τὴν Λιβύην πᾶσαν, καὶ τὰ πολλὰ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας κεκαλύφθαι πρότερον, τούτοις ἐπιφέρει, διότι καὶ ὁ Πόντος τῷ Ἀδρίᾳ σύρρους ἂν ὑπῆρξε κατὰ τινὰς τόπους ἅτε δὴ τοῦ Ἰσρου ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν Πόντον τόπων σχιζομένου, καὶ ῥέοντος εἰς ἑκατέραν τὴν Θαλάτταν, διὰ τὴν θέσιν τῆς χώρας. Ἄλλ' οὐτ' ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν Πόντον μερῶν ὁ Ἰσρος τὰς ἀρχὰς ἔχει, ἀλλὰ τάναντία ἀπὸ τῶν ὑπὲρ τοῦ Ἀδρίου ὄρων οὐτ' εἰς ἑκατέραν τὴν Θαλάτταν ῥεῖ, ἀλλ' εἰς τὸν Πόντον μόνον· σχίζεται τε πρὸς αὐτοῖς μόνον τοῖς σόμασι. Κοινήν δὲ τινὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ τισὶν ἄγνοιαν ταύτην ἠγνόηκεν, ὑπολαβοῦσιν εἶναί τινα ὁμώνυμον τῷ Ἰσρῷ ποταμὸν, ἐκβάλλοντα εἰς τὸν Ἀδρίαν ἀπεσχισμένον αὐτοῦ· ἀφ' οὗ καὶ τὸ γένος Ἰσρων, δι' οὗ φέρεται, λαβεῖν τὴν προσηγορίαν· καὶ τὸν Ἰάσονα ταύτῃ ποιήσασθαι τὸν ἐκ τῶν Κόλχων ἀνάπλουον.

Πρὸς δὲ τὴν ἀθαυμασίαν τῶν τοιούτων μεταβολῶν, ἃς ἔφαμεν αἰτίας εἶναι τῶν ἐπικλύσεων, καὶ τῶν τοιούτων παθῶν, οἷα εἶρηται τὰ κατὰ τὴν Σικελίαν, καὶ τὰς Αἰόλου νήσους,

57. καὶ Πιθηκούσας, ἄξιον παραθεῖναι καὶ ἄλλα πλείω τῶν ἐν ἑτέροις τόποις ὄντων, ἢ γενομένων ὁμοίων τούτοις. Ἄθροβα γὰρ τὰ τοιαῦτα παραδείγματα πρὸ ὀφθαλμῶν τεθέντα, παύσει τὴν ἔκπληξιν· νυνὶ δὲ τὸ ἀήθες ταραττει τὴν αἴσθησιν, καὶ δεικνυσιν ἀπειρίαν τῶν φύσει συμβαινόντων, καὶ τοῦ βίου παντός. Οἶον, εἴ τις λέγοι τὰς περὶ Θήραν καὶ Θηρασίαν νήσους ἰδρυμένας ἐν τῷ μεταξὺ πόρῳ Κρήτης καὶ Κυρηναίας (ὣν ἡ Θήρα μητρόπολις ἐστὶ τῆς Κυρήνης), καὶ τὴν Αἴγυπτον, καὶ πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος τοιαῦτα. Ἀνὰ μέσον γὰρ Θήρας καὶ Θηρασίας ἐκπεσοῦσαι φλόγες ἐκ τοῦ πελάγους ἐφ' ἡμέρας τέσσαρας, ὥστε πάσαν ζεῖν καὶ φλέγεσθαι τὴν θάλατταν, ἀνεφύσησαν κατ' ὀλίγον ἐξαιρομένην, ὡς ἂν ὀργανικῶς, συντεθειμένην ἐκ μύδρων νῆσον, ἐπέχουσαν δώδεκα σταδίων τὴν περίμετρον. Μετὰ δὲ τὴν παύλαν τοῦ πάθους, ἐξάρρησαν πρῶτοι Ρόδιοι, θάλαττακρατοῦντες ἔτι, προσπλευσαι τῷ τόπῳ, καὶ Ποσειδῶνος Ἀσφαλίου
58. ἱερὸν ἰδρύσασθαι κατὰ τὴν νῆσον. Ἐν δὲ τῇ Φοινίκῃ φησὶ Ποσειδῶνιος γενομένου σεισμοῦ καταποθῆναι πόλιν ἰδρυμένην ὑπὲρ Σιδόνης, καὶ αὐτῆς δὲ Σιδόνης σχεδὸν τι τὰ δύο μέρη πεσεῖν, ἀλλ' οὐκ ἀθρόως, ὥστε μὴ πολὺν φόρον ἀνθρώπων γενέσθαι. Τὸ δ' αὐτὸ πάθος καὶ ἐπὶ τὴν Συρίαν ἔλην διέτεινε, μετρίως δὲ πως. Διέβη δὲ καὶ ἐπὶ τινὰς νήσους τὰς τε Κυκλάδας καὶ τὴν Εὐβοίαν· ὥστε τῆς Ἀρεθούσης (ἔστι δ' ἐν Χαλκίδι κρήνη) τὰς πηγὰς ἀποτυφλωθῆναι· συχναῖς δ' ἡμέραις ὑσερον ἀναβλύσαι κατ' ἄλλο σόμιον· μὴ παύεσθαι δὲ σειομένην τὴν νῆσον κατὰ μέρη, πρὶν ἢ χάσμα γῆς ἀνοιχθῆν ἐν τῷ Ληλαάντῳ πεδίῳ, πηλοῦ διαπύρου ποταμὸν ἐξῆμεσε.

Πολλῶν δὲ συναγωγὰς ποιησαμένων τοιαύτας, ἀρκέσει τὰ ὑπὸ τοῦ Σκηψίου Δημητρίου συνηγμένα, οἰκείως παρατεθέντα. Μνησθεῖς γὰρ τῶν ἐπῶν τούτων,

Κρουνῶ δ' ἔκτανεν καλλιέρῳ· ἔνθα δὲ πηγὰ
Δοικὶ ἀναΐσσει Σκαμάνθρου θηνήεντος.

Ἡ μὲν γὰρ θ' ὕδατι λιαρῶ, —

Ἡ δ' ἐτίρη θέρει προρέει εἰκυία χαλάζη,

οὐκ ἔα θαυμαζεῖν, εἰ νῦν ἡ μὲν τοῦ ψυχροῦ ὕδατος μένει πηγῆ,
ἡ δὲ τοῦ θερμοῦ οὐχ ὁράται. Δεῖν γὰρ φησιν αἰτιασθαι τὴν
ἐκλειψιν τοῦ θερμοῦ ὕδατος. Μιμνήσκειται δὲ πρὸς ταῦτα τῶν
ὑπὸ Δημοκλέους λεγομένων, σεισμούς τινας μεγάλους, τοὺς
μὲν παλαιὰ περὶ Λυδῖαν γενομένους καὶ Ἰωνίαν μέχρι τῆς
Τρωάδος, Ἰσοροῦντος, ὑφ' ὧν καὶ κῶμαι κατεπέθησαν, καὶ Σί-
πυλος κατεγράφη, κατὰ τὴν Ταυτάλου βασιλείαν, καὶ ἐξ ἐλῶν
λίμναι ἐγένοντο, τὴν δὲ Τροίαν ἐπέκλυσε κῦμα. Ἡ δὲ Φάρος
ἢ κατ' Αἴγυπτον ἦν ποτε πελαγία, νῦν δὲ τρόπον τινὰ χερσό-
νησος γέγονεν ὡς δ' αὐτως καὶ Τύρος καὶ Κλαζομεναί. Ἡμῶν
δ' ἐπιδημούντων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ πρὸς Αἴγύπτῳ, περὶ Πη-
λούσιον καὶ τὸ Κάσιον ὄρος μετεωρισθὲν τὸ πέλαγος, ἐπέκλυσε
τὴν γῆν καὶ νῆσον ἐποίησε τὸ ὄρος ὡς πλωτὴν γενέσθαι τὴν
παρὰ τὸ Κάσιον ὁδὸν, τὴν εἰς Φοινίκην. Οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν,
οὐδ' εἰ ποτε διασᾶς ὁ ἰσθμὸς, ἢ ἰζημα λαδῶν, ὁ διεύρων τὸ
Αἰγύπτιον πέλαγος ἀπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάττης, ἀποφανεῖ
πορθμὸν, καὶ σύρρουν ποιήσει τὴν ἐκτὸς θαλάτταν τῇ ἐντὸς,
καθάπερ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὰς Ἡρακλείους σήλας πορθμοῦ συνέβη.
Εἴρηται δὲ περὶ τῶν τοιούτων τινὰ καὶ ἐν ἀρχαῖς τῆς πραγ-
ματείας, ἃ δεῖ συμφέρειν εἰς ἓν, καὶ τὴν πίσιν ἰσχυρὰν κατα-
σκευάζειν, τῶν τε τῆς φύσεως ἔργων, καὶ τῶν ἄλλως γινομένων
μεταβολῶν.

Τὸν τε Πειραιᾶ, νησιάζοντα πρότερον, καὶ πέραν τῆς ἀκτῆς 59.
κείμενον, οὕτως φασὶν ὀνομασθῆναι ὑπεναντίως δ' ἡ Λευκάς,
Κορινθίων τὸν ἰσθμὸν διακοψάντων, νῆσος γέγονεν, ἀκτὴ πρό-
τερον οὕσα περὶ ταύτης γὰρ φασὶ λέγειν τὸν Λαέρτην,

Οἶος Νήρικον εἶλον εὐκτίμενον πτολίεθρον,

Ἄκτῃν Ἠπειροῖο.

59. Ἐνταῦθα μὲν δὴ διακοπαὶ χειρότμητοι γέγονασιν· ἀλλαχόθι δὲ προσχώσεις, ἢ γεφυρώσεις, καθάπερ ἐπὶ τῆς πρὸς Συρακούσας νήσου, νῦν μὲν γέφυρά ἐστιν ἢ συνάπτουσα αὐτὴν πρὸς τὴν ἡπειρον· πρότερον δὲ χῶμα, ὡς φησὶν Ἴβυκος, λογαίου λίθου, ὃν καλεῖ ἐκλεκτόν. Βοῦρα δὲ, καὶ Ἐλία, ἢ μὲν ὑπὸ χάσματος, ἢ δ' ὑπὸ κύματος ἠφανίσθη. Περί Μεθώνην δὲ τὴν ἐν τῷ Ἐρμιονικῷ κόλπῳ [πῦρ] ἑπτὰ σταδίων τὸ ὕψος ἀνεβλήθη, γενηθέντες ἀναφυσήματος φλογώδους, μεθ' ἡμέραν μὲν ἀπρόσιτον ὑπὸ τοῦ Θερμοῦ καὶ τῆς Θειώδους ὁδοῦ, νύκτωρ δ' *εὐώδες* ἐκλάμπον πόρρω, καὶ Θερμαῖνον, ὥστε ζεῖν τὴν θάλατταν ἐπὶ σταδίου πέντε, θολερὰν δ' εἶναι καὶ ἐπὶ εἴκοσι σταδίου, προσχωσθῆναι δὲ πέτραις ἀπορρώξει, πύργων οὐκ ἐλάττωσιν. Ὑπὸ δὲ τῆς Κωπαίδος λίμνης ἢ τε Ἄρνη κατεπόθη, καὶ Μίδεια, ἃς ὠνόμασεν ὁ ποιητὴς ἐν τῷ καταλόγῳ·

Οἳ τε πολυσάφυλον Ἄρνην ἔχον, οἳ τε Μίδειαν.

Καὶ ὑπὸ τῆς Βισωνίδος δὲ καὶ τῆς νῦν Ἀφνίδος λίμνης εἴκοσι κατακεκλῦσθαι πόλεις τινὲς Θρακῶν (αἱ δὲ καὶ Τρηρῶν, ὡς συνοίκων τοῖς Θραξίν ὄντων). Καὶ ἡ πρότερον δὲ Ἀρτεμίτα λεγομένη, μία τῶν Ἐχινάδων νήσων, ἡπειρος γέγονε. Καὶ ἄλλας δὲ τῶν περὶ τὸν Ἀχελῶον νησίδων τὸ αὐτὸ πάθος φησὶ παθεῖν, ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ προσχώσεως τοῦ πελάγους. Συγχῶνται δὲ καὶ αἱ λοιπαί, ὡς Ἡρόδοτος φησὶ. Καὶ Αἰτωλικαὶ δὲ ἄκραι τινὲς εἰσι νησίζουσαι πρότερον· καὶ ἡ Ἄσερρα ἠλλαιται, ἣν Ἄσεριδα φησὶν ὁ ποιητὴς·

Ἔστι δὲ τις νῆσος μέσση ἀλὶ πετρήεσσα.

Ἄσερις, οὐ μεγάλη, λιμέντες δ' ἐνὶ ναύλοχοι αὐτῇ

Ἀμφίδυμοι.

Νυνὶ δ' οὐδ' ἀγκυροβόλιον εὐφυὲς ἔχει. Ἐν τε τῇ Ἰθάκῃ οὐδὲν ἔστιν ἄντρον τοιοῦτον, οὐδὲ Νυμφαῖον, οἷόν φησὶν Ὅμηρος. Βέλτιον δὲ αἰτιάσθαι μεταβολὴν, ἢ ἄγνοιαν ἢ κατάψευσιν τῶν

τόπων κατὰ τὸ μυθῶδες. Τοῦτο μὲν δὴ ἀσαφές ὄν, ἕω ἐν 59. κοινῶ σκοπεῖν.

Ἡ δὲ Ἄντισσα νῆσος ἦν πρότερον, ὡς Μυρσίλος φησὶ τῆς 60. γὰρ Λέσβου καλουμένης πρότερον Ἰσσης, καὶ τὴν νῆσον Ἄντισσαν καλεῖσθαι συνέβη· νῦν δὲ τῆς Λέσβου πόλις ἐστίν. Οἱ δὲ καὶ τὴν Λέσβον τῆς Ἰδης ἀπερρώγεναι πεπιστεύκασι· καθάπερ τὴν Προχύτην καὶ τὴν Πεδηκοῦσσαν τοῦ Μισσηνοῦ, τὰς δὲ Καπρέας τοῦ Ἀθηναίου, τὴν Σικελίαν δὲ τῆς Ῥηγίνης, τὴν Ὀσσαν δὲ τοῦ Ὀλύμπου. Γεγόνασι γὰρ καὶ περὶ ταῦτα τοιαῦται μεταβολαί. Καὶ ὁ Δαίδων δὲ ὁ ἐν Ἀρκαδίᾳ ἐπέσχέ ποτε τὸ ρεῦμα. Δουῖρις δὲ τὰς Ῥαγάς, τὰς κατὰ Μηδίαν, ὠνομάσθαι φησιν ὑπὸ σεισμῶν ῥαγείσης τῆς περὶ τὰς Κασπίας πύλας γῆς, ὡσεὶ ἀνατραπῆναι πόλεις συχνὰς, καὶ ποταμοὺς ποικίλας μεταβολὰς δέξασθαι. Ἴων δὲ περὶ τῆς Εὐβοίας φησὶν ἐν Ὀμφάλῃ Σατυρικῇ·

Εὐβοῖδα μὲν γῆν λεπτὸς Εὐρίπου κλύθων
Βοιωτίας ἐχώρισ' ἀκτῆς, ἐκτεμῶν
Προβλήτα πορθμόν.—

Δημήτριος δ' ὁ Καλλατιανὸς τοὺς καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα ποτὲ γενομένους σεισμοὺς διηγούμενος, τῶν τε Λιχάδων νήσων καὶ τοῦ Κηναίου τὰ πολλὰ καταδῦναι φησὶ, τὰ τε Θερμά τὰ ἐν Αἰδηψῷ καὶ Θερμοπύλαις ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐπισχεθέντα πάλιν ῥυτῆναι· τὰ δ' ἐν Αἰδηψῷ καὶ καθ' ἑτέρας ἀναρράγῃναι πηγὰς. Ὠρεοῦ δὲ τὸ πρὸς Θαλάττη τεῖχος, καὶ τῶν οἰκιῶν περὶ ἑπτακοσίας συμπεσεῖν. Ἐχίνου τὲ καὶ Φαλαίων καὶ Ἡράκλειας τῆς Τραχῖνος, τῶν μὲν πολὺ μέρος πεσεῖν· Φαλαίων δὲ καὶ ἐξ ἐδάφους ἀνατραπῆναι τὸ κτίσμα· παραπλήσια δὲ συμβῆναι καὶ Λαμιεῦσι καὶ Λαρισσαίοις· καὶ Σκάρφειαν δ' ἐκ Θερμελίων ἀναρρίφῃναι, καὶ καταδῦναι σώματα χιλίων καὶ ἑπτακοσίων οὐκ ἐλάττω, Θρουίους δ' ὑπὲρ ἡμισυ τούτων. Κῦμά τε ἐξαρθρὲν τριγῆ, τὸ μὲν πρὸς Σκάρφην ἐνεχθῆναι

60. καὶ Θρόνιον, τὸ δὲ πρὸς Θερμοπύλας· ἄλλο δὲ εἰς τὸ πεδίον, ἕως τοῦ Φωκικοῦ Δαφνουῦντος. Πηγὰς τε ποταμῶν ξηρανθῆναι πρὸς ἡμέρας τινάς· τὸν δὲ Σπερχεῖον ἀλλάξαι τὸ ρεῖθρον, καὶ ποιῆσαι τὰς ὁδοὺς πλωτάς· τὸν δὲ Βοάγριον κατ' ἄλλης ἐνεχθῆναι φάραγος. Καὶ Ἀλόπης δὲ καὶ Κύνου καὶ Ὀπούντος πολλὰ καταβλαθῆναι μέρη· Οἶον δὲ τὸ ὑπερκείμενον φρούριον πᾶν ἀνατραπῆναι· Ἐλατείας δὲ τοῦ τείχους καταρράγῃναι μέρος. Περί δὲ Ἀλπῶνον, Θεσμοφορίων ὄντων, πέντε καὶ εἴκοσι παραθύρους ἀναδραμούσας εἰς πύργον, τῶν Ἐλλιμενίων κατὰ Θέαυ, πεσόντος τοῦ πύργου, πεσεῖν καὶ αὐτάς εἰς τὴν θάλατταν.

61. Δέγουσι δὲ καὶ τῆς Ἀταλάντης τῆς πρὸς Εὐβοίᾳ, τὰ μέσα, ῥήγματος γενομένου, διάπλουν δέξασθαι μεταξύ, καὶ τῶν πεδίων ἓνια καὶ μέχρι εἴκοσι σταδίων ἐπικλυσθῆναι, καὶ τριήρη τινὰ ἐκ τῶν νεωρίων ἐξαρθεῖσαν ὑπερπεσεῖν τοῦ τείχους.

Προσιθέασι δὲ καὶ τὰς ἐκ τῶν μετανασάσεων μεταβολάς, ἐπὶ πλεον τὴν ἀθαυμασίαν ἡμῖν κατασκευάζειν ἐθέλοντες, ἦν ἕμνεϊ Δημόκριτος, καὶ οἱ ἄλλοι φιλόσοφοι πάντες· παράκειται γὰρ τῷ ἀθαμβεῖ, τὸ ἀτάραχον, καὶ ἀνέκπληκτον. Οἶον Ἰβήρων μὲν τῶν ἐσπερίων εἰς τοὺς ὑπὲρ τοῦ Πόντου καὶ τῆς Κολχίδος τόπους μετωκισμένων, οὓς καὶ ὁ Ἀράξης, ὡς φησὶν Ἀπολλόδωρος, ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας ὀρίζει (Κῦρος δὲ μᾶλλον, καὶ τὰ ὄρη τὰ Μοσχικά)· Αἰγυπτίων δ' εἰς τε Αἰθίοπας καὶ Κόλχους· Ἑνετῶν δ' ἐκ Παφλαγονίας ἐπὶ τὸν Ἀδρίαν. Ἄπερ καὶ ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἐθνῶν συνέβη, Ἰώνων τε καὶ Δωριέων καὶ Ἀχαιῶν καὶ Αἰολέων. Καὶ Αἰνειᾶνες, οἱ νῦν Αἰτωλοῖς ὄμοροι, περὶ τὸ Δώτιον ὄκουν καὶ τὴν Ὀσσαν μετὰ Περρραϊδῶν· καὶ αὐτοὶ δὲ Περρραῖδοι μετανάσαι τινές. Πλήρης δὲ ἐστὶ τῶν τοιούτων παραδειγμάτων ἢ νῦν ἐνεσῶσα πραγματεία. Τινὰ μὲν οὖν καὶ πρόχειρα τοῖς πολλοῖς εἰσὶν· αἱ δὲ τῶν Καρῶν, καὶ Τρηῶν, καὶ Τεύκρων μετανασάσεις, καὶ Γαλατῶν, ὁμοῦ δὲ καὶ τῶν ἡγε-

μόνων οἱ ἐπὶ πολὺ ἐκτοπισμοὶ, Μάδους τε τοῦ Σκυθικοῦ, καὶ 61.
 Τεαρκῶ τοῦ Αἰθίοπος, καὶ Κώβου τοῦ Τρηρός, καὶ Σεσώστριος
 καὶ Ψαμμιτίχου τῶν Αἰγυπτίων, καὶ Περσῶν τῶν ἀπὸ Κύρου
 μέχρι Ξέρξου, οὐχ ὁμοίως ἐν ἐτοίμῳ πᾶσιν εἰσίν. Οἱ τε
 Κιμμέριοι, οὓς καὶ Τρηρας ὀνομαζοῦσιν, ἢ ἐκείνων τί ἔθνος,
 πολλάκις ἐπέδραμον τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ Πόντου, καὶ τὰ συνεχῆ
 αὐτοῖς, ποτὲ μὲν ἐπὶ Παφλαγόνας, ποτὲ δὲ καὶ Φρύγας, ἐμβα-
 λόντες· ἦνίκα Μίδαυ αἷμα ταύρου πίνοντα φασὶν ἀπελθεῖν
 εἰς τὸ χρεῶν. Δύγδαμις δὲ τοὺς αὐτοῦ ἄγων, μέχρι Λυδίας καὶ
 Ἰωνίας ἤλασε, καὶ Σάρδεις εἶλεν· ἐν Κιλικίᾳ δὲ διεφθάρη.
 Πολλάκις δὲ καὶ οἱ Κιμμέριοι καὶ οἱ Τρηρες ἐποιήσαντο τὰς
 τοιαύτας ἐφόδους· τοὺς δὲ Τρηρας καὶ Κώβον ὑπὸ Μάδους
 τὸ τελευταῖον ἐξελαθῆναί φασι, τοῦ τῶν Κιμμερίων βασιλέως.
 Ταῦτα μὲν εἰρήσθω πρὸς ἅπασαν κοινῇ τὴν περίοδον τῆς γῆς
 ἔχοντα οἰκείαν ἱστορίαν.

Ἐπάνιμεν δ' ἐπὶ τὰ ἐξῆς ἀφ' ὧν παρέβημεν. Τοῦ γὰρ
 Ἡροδότου μηδένας Ὑπερβορέους εἶναι φήσαντος, μηδὲ γὰρ
 Ὑπερνοτίους, γελοῖαν φησὶν εἶναι τὴν ἀπόδειξιν καὶ ὁμοίαν ὅ
 Ἐρατοσθένους τῷ σοφίσματι τούτῳ, εἴ τις λέγοι μηδένας
 εἶναι ἐπιχαιρεκάκους, μηδὲ γὰρ ἐπιχαιραγάθους· κατὰ τύχην 62.
 τε εἶναι καὶ Ὑπερνοτίους· κατὰ γοῦν τὴν Αἰθιοπίαν μὴ ἐπιπνεῖν
 νότον, ἀλλὰ κατωτέρω. Θαυμάσιον δ' εἰ, καθ' ἕκαστον κλίμα
 πνέοντος ἀνέμου, καὶ πανταχοῦ τοῦ ἀπὸ μεσημβρίας νότου
 προσαγορευομένου, ἔσι τις οἴκησις ἐν ἣ τούτο μὴ συμβαίνει.
 Τούναντίον γὰρ, οὐ μόνον Αἰθιοπία ἔχει ἂν τὸν καθ' ἡμᾶς νότον,
 ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνωτέρω πᾶσα μέχρι τοῦ ἰσημερινοῦ. Εἰδ' ἄρα τί
 τοῦ Ἡροδότου, τοῦτ' ἐχρῆν αἰτιασθαι, ὅτι τοὺς Ὑπερβορέους
 τούτους ὑπέλαβε λέγεσθαι, παρ' οἷς ὁ Βορέας οὐ πνεῖ. Καὶ
 γὰρ εἰ οἱ ποιηταὶ μυθικώτερον οὕτω φασίν, οἱ γ' ἐξηγούμενοι, τὸ
 ὑγιὲς ἂν ἀκούσαιεν Ὑπερβορέους [γὰρ] τοὺς βορειοτάτους φασί

62. λέγεσθαι ὄρος δὲ τῶν μὲν βορείων ὁ πόλος, τῶν δὲ νοτίων ὁ ἰσημερινός· καὶ τῶν ἀνέμων δ' ὁ αὐτὸς ὄρος.

Ἐξῆς δὲ λέγει πρὸς τοὺς φανερώς πεπλασμένα καὶ ἀδύνατα λέγοντας, τὰ μὲν ἐν μύθου σχήματι, τὰ δ' ἱστορίας· περὶ ὧν οὐκ ἄξιον μεμνησθαι, οὐδ' ἐκεῖνον ἔχρησεν ἐν ὑποθέσει τοιαύτη φλυάριος ἐπισκοπεῖν. Ἡ μὲν οὖν πρώτη διέξοδος αὐτῷ τῶν ὑπομνημάτων τοιαύτη.

Κ Ε Φ. Δ.

ἘΝ δὲ τῇ δευτέρᾳ πειράται διόρθωσίν τινα ποιῆσθαι τῆς γεωγραφίας, καὶ τὰς ἑαυτοῦ λέγει ὑπολήψεις· πρὸς ἃς πάλιν εἰ ἔστι τις ἐπανόρθωσις, πειρατέον προσφέρειν. Τὸ μὲν οὖν τὰς μαθηματικὰς ὑποθέσεις εἰσάγειν καὶ φυσικὰς, εὖ λέγεται καὶ ὅτι εἰ σφαιροειδῆς ἡ γῆ, καθάπερ καὶ ὁ κόσμος, περιοικεῖται, καὶ τὰλλα τὰ τοιαῦτα. Εἰ δὲ τηλικαύτη, ἠλίκην αὐτὸς εἴρηκεν, οὐχ ὁμολογοῦσιν οἱ ὑγερὸν, οὐδ' ἐπαινοῦσι τὴν ἀναμέτρησιν· ὅμως δὲ πρὸς τὴν σημείωσιν τῶν κατὰ τὰς οἰκίσεις ἐκάστας φαινομένων προσχρῆται τοῖς διαστήμασιν ἐκείνοις Ἰππαρχος, ἐπὶ τοῦ διὰ Μερόης καὶ Ἀλεξανδρείας καὶ Βορυσθένους μεσημβρινοῦ, μικρὸν παραλλάττειν φήσας παρὰ τὴν ἀλήθειαν. Καὶ περὶ τοῦ σχήματος δ' ἐν τοῖς ἐξῆς διὰ πλείονων δεικνύς, ὅτι σφαιροειδῆς καὶ ἡ γῆ σὺν τῇ ὑγρᾷ φύσει, καὶ ὁ οὐρανός, ἀλλοτριολογεῖν ἂν δόξειεν· ἀρκεῖ γὰρ τὸ ἐπὶ μικρὸν.

Ἐξῆς δὲ τὸ πλάτος τῆς οἰκουμένης ἀφορίζων φησὶν, ἀπὸ μὲν Μερόης ἐπὶ τοῦ δι' αὐτῆς μεσημβρινοῦ μέχρι Ἀλεξανδρείας
63. εἶναι μυρίους· ἐνθεν δὲ εἰς τὸν Ἑλλάσποντον περὶ ὀκτακισχιλίους ἑκατὸν σταδίους· εἴτ' εἰς Βορυσθένη πεντακισχιλίους· εἴτ' ἐπὶ τὸν κύκλον τὸν διὰ Θούλης (ἣν φησὶ Πυθίας ἀπὸ μὲν τῆς Βρετανικῆς ἐξ ἡμερῶν πλοῦν ἀπέχειν πρὸς ἄρκτον, ἐγγὺς δ' εἶναι τῆς πεπηγυίας θαλάττης) ἄλλους ὡς μυρίους χιλίους πεντακοσίους.